

ประสบการณ์การพัฒนาหลักสูตรกับโรงเรียนยุวพัฒน์ (SYI):
อาณาบริเวณศึกษา เชียงตุง สหภาพเมียนมาร์
An Experience of Curriculum Development
with School of Youth Improvement:
Area Studies of Keng Tung in Union of Myanmar

ลำพอง กลมกุล¹
Lampong Klomkul

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่โรงเรียนสอนภาษาอังกฤษในนครเชียงตุง ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย การสัมภาษณ์ และการศึกษาเชิงพื้นที่ ผลที่ได้คือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียน SYI ที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ ในขณะที่โรงเรียนยังไม่มีหลักสูตรตามแนวทางของการพัฒนาหลักสูตร จึงได้มีการสนทนาเชิงแลกเปลี่ยนเพื่อปรึกษากันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาจากศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เข้าร่วมประสานความร่วมมือในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดยางปู อันเป็นที่ตั้งของโรงเรียน SYI โดยที่ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทางด้านภาษา ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของหลักสูตรภาษาอังกฤษ โดยแนวทางที่เกิดขึ้นคือการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันด้วยการกำหนดเกณฑ์ตามกรอบ PDCA ที่เริ่มตั้งแต่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบประเมิน กระทั่งนำไปสู่การปรับปรุงและดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากผลการพัฒนาตามกรอบของการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, อาณาบริเวณศึกษา, นครเชียงตุง

¹ นักวิจัย ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

The purpose of this article was to study the guideline for curriculum development of English language schools in Keng Tung city. The methods of studying were document study, related research, in-depth interview and field study. Results indicated that facts of the SYI school establishment with the goal of developing English language for students while the school does not have clearly curriculum in accordance with the curriculum development guidelines. Therefore, discussions between school administrators, instructors and educational expert from ASEAN Studies Centre, Mahachulalongkornrajavidyalaya University was set in order to conduct the curriculum development following the goal of the human resource development of Wat Yang Boo which is the location of the SYI School. Students are trained to be a person with quality with language, religion, traditions, culture, and ways of life that co-ordinate with the management of English language courses. The approach of curriculum development has set and followed with the criteria based on the PDCA framework that has been started in a systematic planning, have implemented the plan, have an assessment, and lead to improvements continually from the developing results according to the framework of the curriculum development.

Keywords: Curriculum Development, Area Studies, Keng Tung City

ปฐมบทว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร ณ นครเชียงใหม่

สืบเนื่องจากผู้เขียนได้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยเรื่อง “Trends of Educational Management for Unity and Peace of Countries in ASEAN Community” อันเป็นหนึ่งในผลงานวิจัยของศูนย์อาเซียนศึกษา ที่ได้รับงบประมาณอุดหนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พร้อมทั้งได้นำส่วนหนึ่งของผลการวิจัยไปนำเสนอที่ Assumption University เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2561 ในงาน International Conference: Fairness and Justice in the Social Development of ASEAN Countries ในประเด็นเรื่อง “Right to Education of Multicultural Countries for Unity in ASEAN Community” จากข้อมูลที่น่าสนใจที่สะท้อนคิดเกี่ยวกับการศึกษา และทิศทางของการจัดการศึกษา จึงได้รับการประสานจากนิสิตชาวไทยใหญ่ที่นั่งอยู่ในที่ประชุมแห่งนั้น คือ ท่าน จ้าว คำแลง (Ven. Jao Khamleng

Kheminda) ที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ในการนำเสนองานวิจัยนั้นได้เสนอแนวคิดในเรื่องการศึกษาที่จะเป็นช่องทางในการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมของมนุษย์ และแนวทางในการพัฒนาคือการพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกันของสมาชิกในประชาคมอาเซียน จึงเป็นที่มาของความสนใจ หลังจากการประชุมสัมมนาเสร็จสิ้น ท่านจึงประสานและแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนภาษาอังกฤษ SYI ซึ่งเคยเป็นโรงเรียนที่ท่านเคยศึกษาภาษาอังกฤษ SYI จึงเป็นที่รับรู้ของผู้เขียน โดยการพูดคุย ท่านประสงค์อยากให้ผู้เขียน ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาในอาเซียน และมีความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตร ให้มีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร จึงได้ข้อสรุปโดยการเชิญไปเยี่ยมชมโรงเรียน SYI รวมทั้งช่วยพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่เปิดมาเป็นเวลาหลายปีให้เป็นหลักสูตรที่มีทั้งทฤษฎี กระบวนการ การเรียนการสอน รวมไปถึงการวัดผลประเมินผลตามรูปแบบการจัดการศึกษา ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์กับผู้เรียนและการจัดการศึกษาในระยะยาว การประสานข้อมูลเพื่อการเดินทางจึงเกิดขึ้นพร้อมกันภายใต้ความร่วมมือกันเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่โรงเรียน SYI ณ นครเชียงใหม่ อันเป็นโรงเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาเยาวชน ในเชียงใหม่ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ ประเทศสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเป็นที่มาของเรื่องและบทความที่จะได้แบ่งปันประสบการณ์ของการศึกษาเชิงพื้นที่ต่อไป

ภาพที่ 1 ผู้เขียนร่วมเป็น Guest speaker ในงาน International Conference: Fairness and Justice in the Social Development of ASEAN Countries นำเสนองานเรื่อง “Right to Education of Multicultural Countries for Unity in ASEAN Community” ที่ Assumption University BKK เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2561 (ภาพ: Assumption University)

จุดเริ่มต้นของการเดินทางเพื่อไปพัฒนาหลักสูตร

โดยปกติการเดินทางของผู้เขียนนั้นได้เคยเดินทางไปเมียนมาร์หลายครั้ง แต่จะเป็นการเดินทางด้วยเครื่องบินและใช้วีซ่า เป็นแบบ Arrival Visa แต่เมื่อจะเดินทางไปยังเชียงใหม่ทำให้ได้ความรู้เพิ่มมาอีกว่า หากต้องเดินทางข้ามชายแดนแผ่นดิน จำเป็นต้องมีการทำวีซ่า จึงเป็นเหตุให้

ผู้เขียนต้องไปทำวีซ่าที่สถานทูตเมียนมาร์ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณถนนสาทร โดยมีค่าใช้จ่ายค่าวีซ่า จำนวน 1,300 บาท ใช้เวลา 3 วันทำการ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ได้แนะนำอีกประเภท คือแบบ “ด่วน” ทำเข้าได้ เย็น แต่ก็มีค่าใช้จ่ายเพิ่มไปเป็น 2 พันกว่าบาท แต่ด้วยไม่รีบและอยากเห็นกระบวนการทางวีซ่า กรณีเดินทางข้ามแดนแผ่นดินว่ามีรูปแบบและวิธีการอย่างไร จึงเลือกแบบไม่ด่วน การเริ่มทำวีซ่า จึงนับเป็นจุดเริ่มของกระบวนการเดินทางไปยังประเทศเมียนมาร์ หากเทียบเคียงว่าถ้านั่งเครื่องบินลงที่ย่างกุ้ง แล้วต่อเครื่องบินในประเทศไปลงสนามบินเฮโฮ (Heho Airport) ตองจี (Taunggyi) เมืองหลวงของรัฐฉาน แล้วต่อรถ 300 กิโลเมตร ก็คงเดินทางสมบุกสมบันไปอีกแบบ หรือไม่นั่งเครื่องบินลงย่างกุ้ง แล้วต่อมายังท่าชีเหล็ก (Tachilek Airport) แล้วนั่งรถไปเชียงตุงอีกร้อยกว่า กิโลเมตร ก็จะดูซับซ้อนเกินไป วิธีการเดินทางจึงเป็นการหาตัวเพื่อนั่งเครื่องบินลงเชียงรายก็น่าจะเป็นวิธีการที่ดีและสะดวกสำหรับการเดินทางข้ามเขตแดนแผ่นดิน แต่ด้วยใกล้เทศกาลปีใหม่ เครื่องบินราคาถีบตัวสูงไปตามสภาพความต้องการของคนในช่วงเทศกาลปีใหม่ การเดินทางจึงไปสิ้นสุดลงด้วยการที่ผู้เขียนจองตั๋วรถทัวร์ไป-กลับ กรุงเทพ-แม่สาย ด้วยบริษัทการเดินทางแห่งหนึ่ง การเดินทางจึงเริ่มขึ้นระหว่างวันที่ 26 ธันวาคม 2561 เส้นทางกรุงเทพ แม่สาย นั้นมีระยะทางกว่า 850 กิโลเมตร ไปถึงที่นั่นในเวลาเช้า จากนั้นจึงจัดการข้ามแดนผ่านยังช่องทางของด่านตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) ของไทยและเมียนมาร์ จากนั้นท่าน จ้าว คำแลง (Ven. Jao Khamleng Kheminda) นิสิตปริญญาโท ที่ประสานกันไว้ในช่วงเวลาตามที่นัดหมาย ได้จัดหารถมารับไปยังเชียงตุง ที่ต้องใช้เวลาเดินทางกว่า 150 กิโลเมตร ระยะทางต้องขึ้นเขา ตลอดการเดินทาง จับเวลาในการเดินทาง เกือบ 4 ชั่วโมง ถึงปลายทาง ซึ่งตลอดสองข้างทางยังเป็นภูเขา ที่ราบทางการเกษตร และที่นา บนไหล่เขา และธรรมชาติของภูเขาที่เรียงรายสลับกัน จึงอาจเรียกได้ว่าเป็นเมืองในหุบเขาก็คงไม่ปาน อาจเป็นที่มาของคำเรียกในความหมายของเชียงตุงที่ว่า เมืองแห่งหุบเขา เมืองร้อยวัด ซึ่งตลอดข้างทางและทางเข้าเมืองจะพบวัดทางพระพุทธศาสนาจำนวนมาก และมีเอกลักษณ์สวยงามในแบบของตัวเอง และก่อนที่จะเข้าที่พักท่านจ้าว คำแลง พร้อมคณะได้พาผู้เขียนไปยังวัดพระธาตุจอมคำและอีกหลายวัด ในเมืองเชียงตุงประหนึ่งเป็นการบอกให้รู้ถึงปลายทางที่เราเดินทางถึง เชียงตุงแล้ว

แม่สาย การค้าชายแดนรายได้หลักหนึ่งของไทย

ในการเดินทางนับตั้งแต่ชายแดน ไปจนถึงเชียงตุง เราจะพบสินค้าสองชนิด คือสินค้าที่เป็นสินค้าพื้นเมืองประเภทอาหาร การกิน หรืออื่นๆ ที่เนื่องด้วยวิถีท้องถิ่นสามารถผลิตและนำมาเป็นสินค้าหรือวัตถุดิบสำหรับชาวบ้านและชาวเมือง ให้สามารถนำไปประกอบอาหารหรือปรุงหรือดำเนินการได้ อีกประเภทหนึ่งเป็นสินค้าแบบมีบรรจุภัณฑ์ที่มีแบบแผนชัดเจน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้านำเข้าจากประเทศไทย ด้วยใกล้กับชายแดนไทยมีพื้นที่ประมาณกว่า 150 กิโลเมตร รวมไปถึงสินค้าจากประเทศจีน สินค้าที่ผลิตได้จากประเทศเมียนมาร์เอง โดยสาระสำคัญ จาก

ข้อมูลของการค้าชายแดนในจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนฯ จำนวนมาก ทำให้ทราบว่า การค้าชายแดนในแต่ละปีสร้างรายได้ หรือมูลค่านำเข้าแก่ประเทศไทยจำนวนมาก ดังปรากฏจากคำบอกเล่าของมอนแก้ว นักธุรกิจรุ่นใหม่ชาวไทใหญ่ที่ว่า “สินค้าไม่ใช่จากเมืองไทย ไม่เอานะคุณภาพของสินค้า ทำให้เกิดการใช้งานที่ดีกว่า และเป็นประโยชน์ต่อการรักษาคุณภาพนำสินค้า”

เมียนมาร์เอนกธรรมเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสำคัญทั้งทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และเศรษฐกิจ มีชายแดนติดกับประเทศไทยตั้งแต่แม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และระนอง รวมระยะทางกว่า 2,400 กิโลเมตร การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ โดยเมียนมาร์ยังไม่สามารถผลิตสินค้า เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคในประเทศได้อย่างเพียงพอ การนำเข้าจึงเป็นกลไกสำคัญ โดยเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภค อาทิ อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค และวัสดุก่อสร้างที่ยังเป็นสิ่งจำเป็นและมีความต้องการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้สิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งไทยสามารถตอบสนองความต้องการสินค้าดังกล่าวเพิ่มขึ้นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเมียนมาร์มองว่าสินค้าไทยเป็นสินค้ามีคุณภาพสูง รูปลักษณ์สวยงาม คงทน และได้มาตรฐาน

จากข้อมูลในปี 2560 พบว่า เมียนมาร์เป็นคู่ค้าสำคัญกับประเทศไทยที่มีมูลค่ารวมอยู่ที่ลำดับที่ 19 โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2556-2560 ม.ค.-พ.ย.) มีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 7,285.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมทั้งในปี 2560 ไทยได้ดุลการค้า 1,709 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.4 ที่ไทยได้ดุลการค้า 1,823 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยล่าสุดในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) มูลค่าการค้ารวมของสองประเทศ 6,179 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออกจากไทยไปเมียนมาร์ 3,944 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่าการนำเข้าของไทยจากเมียนมาร์ 2,235 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยได้ดุลการค้า 1,709 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) เมียนมาร์เป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 17 ของไทย ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2556-2560 ม.ค.-พ.ย.) การส่งออกของไทยไปเมียนมาร์มีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 4,064 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2559 การส่งออกของไทยไปเมียนมาร์ มีมูลค่า 4,178 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 0.15 โดยล่าสุด ในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) การส่งออกของไทยไปเมียนมาร์มีมูลค่า 3,944 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.6 การนำเข้าในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) เมียนมาร์เป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ 21 ของไทยใน ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2556-2560 ม.ค.-พ.ย.) การนำเข้าของไทยไปเมียนมาร์มีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 3,220.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2559 การนำเข้าของไทยจากเมียนมาร์มีมูลค่า 2,354 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 33.98 โดยล่าสุด ในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) การนำเข้าของไทยจากเมียนมาร์มีมูลค่า 2,235 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5

ตารางที่ 1 สินค้าส่งออกและนำเข้าสำคัญของไทย

สินค้าส่งออกสำคัญของไทย	สินค้านำเข้าสำคัญของไทย
<p>10 อันดับแรก ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> • เครื่องดื่ม (210.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • น้ำมันสำเร็จรูป (200.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • น้ำตาลทราย (192.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ (144.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล (121.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • เคมีภัณฑ์ (89.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ (83.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • ผ้าผืน (73.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • เครื่องสำอาง สบู่ ผลิตภัณฑ์รักษาผิว (65.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (145.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) 	<p>10 อันดับแรก ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> • ก๊าซธรรมชาติ (925.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค (55.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะ (37.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธุ์ (34.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช (24.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • ไม้ซุงไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ (23.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (19.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป (16.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งจากผัก ผลไม้ (16.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) • เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ (12.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ภาพที่ 2 การสำรวจตลาดเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การศึกษาการค้าชายแดน ในการเดินทางเชียงตุงในครั้งนี้ที่พบเห็นสินค้าที่ผลิตจากประเทศไทยจำนวนมากเพื่อสอบถามคนในพื้นที่ได้ข้อมูลว่าสินค้าไทยมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของลูกค้าในทุกชาติพันธุ์ในสหภาพเมียนมาร์เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ (ภาพ: ผู้เขียน 29 ธันวาคม 2561)

ในบรรดาด่านศุลกากรต่างๆ ศุลกากรสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีมูลค่าการส่งออกสูงอันดับต้นของประเทศ มีมูลค่า 114.6 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 58 ของมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทย-เมียนมาร์ (ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ) การส่งออกผ่านด่านแม่สอด จังหวัดตาก มีมูลค่าสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 55 ของการส่งออกสินค้าไทยไปเมียนมาร์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นน้ำมันดีเซล เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ น้ำมันเบนซิน ผ้าฝ้ายและด้าย และเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ และขณะที่สินค้านำเข้าสำคัญ อาทิ ก๊าซธรรมชาติ โค กระบือ สุกร แพะ แกะ สัตว์น้ำ ผัก ของปรุงแต่งจากผัก และไม้ซุง

ตารางที่ 2 มูลค่าการค้าชายแดนไทย-เมียนมาร์ (รายด่านฝั่งเมียนมาร์) ปี 2560 และ 2561 (USD in Million)

ด่าน	(1 เม.ย. 2559 – 2 ก.พ. 2560)			(1 เม.ย. 2560 – 2 ก.พ. 2561)		
	ส่งออก	นำเข้า	รวม	ส่งออก	นำเข้า	รวม
Kyain Tong (เชียงตุง)	2.056	2.218	4.274	0.213	1.503	1.716
Tachileik (ท่าขี้เหล็ก)	12.150	58.699	70.849	13.302	57.662	70.964
Myawaddy (เมียวดี)	48.969	708.268	757.237	64.283	686.536	750.819
Kawthaung (เกาะสอง)	48.814	51.325	100.139	107.761	50.946	158.707
Myeik (มะริด)	130.834	38.922	169.756	150.557	60.222	210.779
Nabulae/Htee Khee (เนบิวลา/ทิกิ)	10.422	0.611	11.033	3.916	6.963	10.879
Mawtaung (มอต่อง)	1.795	0.738	2.533	3.829	1.974	5.803

ที่มา: Ministry of Commerce of the Republic of the Union of Myanmar

เมื่อผ่านชายแดนและเห็นการค้าชายแดนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์จากสายตา จึงได้ค้นคว้าข้อมูลนำเสนอแบ่งปันเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาเกี่ยวกับการค้าชายแดน โดยท่าขี้เหล็กที่ผู้เขียนผ่านไป และปลายทางคือเชียงตุงอีกเมืองหนึ่งในเมียนมาร์ที่กิน ใช้ บริโภค สินค้าไทยผ่านการค้าชายแดนอีกช่องทางหนึ่ง รวมทั้งเมียนมาร์เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสำคัญของการค้าชายแดนด่านแม่สาย และไปถึงเชียงตุง อันเป็นเป้าหมายของการเดินทาง นอกเหนือจากเป็นสถานที่ทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตในแถบเชียงตุง และแม่สายท่าขี้เหล็ก ที่นี่ยังมีมูลค่าทางเศรษฐกิจในองค์รวมร่วมกับประเทศไทยทั้งประเทศ ซึ่งถ้าสนใจอาจศึกษา

เพิ่มเติมจาก กรวรรณ สังขกร และกาญจนา จีรัตน์ (2553) ในงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเมืองชายแดน เพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในลุ่มแม่น้ำโขง” หรืองานของ สิริรัฐ สุกันธา (2559: 221-244) เรื่อง “การบริหารจัดการการค้าชายแดนในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย (Border Trade Management in the Upper North of Thailand)” ทั้งในงานของ สุนันท์ น้อยโสภณ (2557: 118-126) เรื่อง “บทบาทของการค้าระหว่างประเทศผ่านชายแดนทางบกของประเทศไทย” หรือในงาน ปวีณา สัตระกุล และณัฐสุน อินทรารุช (2554) “บทบาทของการค้าชายแดนต่อการกระจายรายได้และความยากจนในจังหวัดเชียงราย (The Role of Border Trade on Income Distribution and Poverty in Chiang Rai Province)” เป็นต้น เพื่อจะได้เป็นองค์ความรู้และความเข้าใจ พร้อมทั้งเห็นทิศทางของเศรษฐกิจการค้าชายแดนในองค์รวมของประเทศ

จากข้อมูลเรื่องการค้าระหว่างเขตแดนของทั้งสองประเทศทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับความจำเป็นในการค้าชายเพื่อการแลกเปลี่ยนซื้อหาเครื่องอุปโภคบริโภค ดังนั้น การสื่อสารจึงมีความจำเป็นเพื่อการติดต่อเชื่อมโยงกันในระหว่างการค้าชาย คนในท้องถิ่นต่างมีภาษาพื้นถิ่นในการสื่อสารระหว่างกัน อย่างไรก็ตาม ภาษากลางที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลในการสื่อสารในทุกบริบทของสังคม ทั้งทางเรื่องการค้า การศึกษา และการเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ดังนั้น การพัฒนาภาษาอังกฤษให้กับพลเมืองของประเทศจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อไปนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับผู้สนใจ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในนครเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมาร์ ซึ่งจะได้นำเสนอเป็นลำดับต่อไป

พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน SYI เพื่อพัฒนาเยาวชน

ช่วงเช้าของวันที่ 27 ธันวาคม 2561 ผู้เขียนได้เดินทางไปยังวัดยางปู เพื่อพบอาจารย์ และผู้จัดการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของการเดินทางไปยังเชียงตุงว่าด้วยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ นับว่ามีความสำคัญทั้งในการสื่อสาร การติดต่อประสานงาน และการค้า รวมไปถึงการประกอบอาชีพ สิ่งที่ผู้เขียนได้ร่วมเดินทางและเห็นว่าภาษาคือโอกาสทางของชีวิต อาชีพ และรายได้ รวมทั้งเป็นช่องทางที่สำคัญ ที่โรงเรียน SYI (School of Youth Improvement) สำหรับในบทความนี้ให้ชื่อเป็นภาษาไทยว่า “โรงเรียนยุวพัฒน์ SYI” เป็นโรงเรียนเอกชนภาษาอังกฤษ ที่ก่อตั้งโดย Venerable Zaw Ti Ka พระภิกษุชาวไทใหญ่ ที่เป็นทั้งเจ้าอาวาสและผู้ก่อตั้ง โรงเรียนตั้งอยู่ที่วัดยางปู (Yang Boo Monastery) และสามารถจัดการศึกษามาเป็นเวลากว่าหลายปี และในเวลาหลายปีเหล่านั้นได้สะท้อนให้เห็นผ่านพัฒนาการของนักเรียน ครู และคนที่จบการศึกษาจากที่นั่น โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การเรียนด้านวัฒนธรรมไต หรือภาษาไต วัฒนธรรม

ประเพณีวิถีชีวิต รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นคนไต และที่สำคัญการเรียนภาษาที่ SYI ต้องใช้ การสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษตลอดเวลาของหลักสูตร โดยหลักสูตรจะมีกำหนด 8 เดือน เด็กที่มาเรียนจะเป็นแบบโรงเรียนกึ่งนอน อยู่ประจำใช้ชีวิตร่วมกันเหมือนพี่น้อง ในโรงเรียนที่ จากสายตาดูอาจไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นโรงเรียน แต่เป็นแหล่งบ่มเพาะการศึกษาให้กับเด็กรุ่น ต่อรุ่น จนกระทั่งปัจจุบัน

ภาพที่ 3 อาคารเรือนพักชายหญิง อาคารเรียน ของนักเรียน SYI ที่อุปถัมภ์จัดสร้างโดยครูบาบุญชุ่ม นักบุญไทใหญ่อันเป็นที่นับถือของไทยใหญ่และชาวเชียงตุงด้วย (ภาพ: ผู้เขียน 27 ธันวาคม 2561)

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลน่าสนใจคือโรงเรียนก่อตั้งมาตั้งแต่ ค.ศ.2001 ถึงปัจจุบัน 2018 ถ้านับเวลาการก่อตั้งก็กว่า 17 ปี ผลผลิตของการพัฒนาเยาวชนกว่า 1,090 คน มาแล้ว จากการได้พบกับ ท่าน จ้าว คำแลง (Ven. Jao Khamleng Kheminda) พระภิกษุไทใหญ่ ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หรือ มอนแก้ว (Morn Kyio) นิสิตสาวที่เพิ่งเรียนจบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มทำธุรกิจในการจัดการของครอบครัว และใช้ภาษาอังกฤษคล่องแคล่วเหมือนภาษาแม่คือภาษาไทใหญ่ ที่ไม่แพ้ภาษาอื่นๆ ทั้งจีน พม่า ไทย ก็สนทนาอย่างชำนาญน่าประทับใจ รวมไปถึงครู Kham Kyar ที่เป็นผลผลิตของโรงเรียน SYI มาแต่ต้น แล้วพัฒนามาเป็นผู้สอนในปัจจุบัน ทำหน้าที่จัดการศึกษาให้กับรุ่นน้องต่อๆ มาที่เรียนไปด้วยสอนไปด้วยเป็นเวลาหลายปี และสามารถเขียน พจนานุกรมไต-อังกฤษ ได้เล่มใหญ่ (Dictionary Tai-English) หากพิจารณาในภาพรวมย่อมเป็นเครื่องประกันได้เป็นอย่างดีว่าภาษาอังกฤษกับคุณภาพของการจัดการศึกษาย่อมเป็นเรื่องเดียวกัน โดยแนวทางการจัดการศึกษาของท่านเจ้าอาวาสคือการเน้นคุณภาพที่ใช้ได้ เขียนได้ อ่านได้ และสื่อสารตามวัตถุประสงค์ของภาษาดังนั้น สิ่งที่เห็นก็คือภาษาที่ถูกใช้ตามวัตถุประสงค์ “ภาษาเพื่อการสื่อสาร” ที่ปรากฏในบุคคล 3 คนเป็นอย่างน้อยรวมทั้งผู้เรียนที่ยังอยู่ และผู้เขียนได้มีโอกาสพบปะกับพวกเขา และให้ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน พร้อมเสนอ “เมนู” เต็ด อาหาร “ไทใหญ่” ข้าวซอย ซึ่งอาจเรียกว่า ก๋วยเตี๋ยวไทใหญ่ก็ได้ มีน้ำซุ้อุ่นๆ มีเครื่องปรุงแบบก๋วยเตี๋ยวเป็นพริกเผาควัสดจืด รสชาติคล้ายน้ำพริกเผา พร้อมเครื่องปรุง เช่น น้ำส้ม และอาหารอื่นๆ ให้พวกเราได้รับประทานหลังเสร็จ

การประชุมแล้วในช่วงมือเทียง อันเป็นการเสิร์ฟข้อมูลไปด้วยและรับประทานอาหารไปด้วย จากนั้นก็ได้คุยกับนักเรียนที่มาเรียนในช่วงเป็นภาคเรียนเพื่อตีความเตรียมตัวสอบข้อสอบมาตรฐานกลางของประเทศ โดยนักเรียนได้แบ่งปันข้อมูลในระหว่างการสนทนาแลกเปลี่ยน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่พูดภาษาอังกฤษสื่อสารได้ แม้จะมีบางคนที่ยังมีอาการเหนียวเมื่อยเมื่อต้องพบกับคนต่างชาติหรือคนแปลกหน้าที่ต่างไปจากสมาชิกของตัวเอง บรรยากาศก็เป็นไปด้วยดี จากนั้นทางครู ได้พาไปยังห้องสมุด อาคารเรียน ห้องเรียน ที่ใช้ศาลาการเปรียญบ้าง กุฏิพระบ้าง แต่เสน่ห์คือความมุ่งมั่นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน ไม่ใช่อาคารและสถานที่เป็นหลักเรียกว่าเป้าหมายและวิธีการสำคัญกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ นั้นเอง ในระหว่างการเยี่ยมชมสถานที่ที่มีการแนะนำหลักสูตรแนะนำการเรียนการสอน แนะนำสถานที่พร้อมเล่าให้ข้อมูลเกี่ยวกับหอพักหญิงชายที่ครูบาบุญชุ่มได้มาเป็นเจ้าภาพจัดสร้างให้ ซึ่งแล้วเสร็จในระดับหนึ่งและสามารถใช้เป็นที่พักอาศัยได้ด้วย นับว่าเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันต่อไป

ภาพที่ 4 ประชุมกลุ่มระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนบางส่วนต่อความคาดหวังและการใช้หลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่ SYI Yangboo Monastery (ภาพ: ผู้เขียน 27 ธันวาคม 2561)

แนวทางการพัฒนาหลักสูตร

จากผลการสืบค้นผลงานวิชาการแนวการพัฒนาหลักสูตร มีปรากฏให้เห็นจำนวนมากในบริบทของการพัฒนาการศึกษาไทยและอาเซียน ได้แก่ ผลงานของ ปุ้ม เจีย และจตุรรัตน์ วิบูลย์ผล (2557: 488-501) เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูภาษาอังกฤษ ระดับ

ประถมศึกษาสำหรับวิทยาลัยการฝึกหัดครูระดับจังหวัดราชอาณาจักรกัมพูชา (Proposed Guidelines for Developing Primary English Teacher Training Programs for Provincial Teacher Training Colleges, Kingdom of Cambodia) ผลงานวิจัยของ ณิชากร นิธิวุฒิปากย์ และคณะ (2560: 37-51) เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (A Development of Training Curriculum on Project Work of Primary Level English Teachers Under the Office of the Basic Education Commission) ผลงานวิจัยของ ศุภณิจ กุลศิริ และคณะ (2553) เรื่อง “การประเมินผลการใช้หลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (The Evaluation of the Implementation of an English Language Standards-Based Curriculum and the Development of a School-based Curriculum under the Thai Basic Education Curriculum 2001) โดยสาระสำคัญของผลงานในภาพรวมคือ ลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรจะมุ่งไปที่เป้าหมายของหลักสูตร เป้าหมายสมรรถนะสำคัญ และขอบเขตเนื้อหา อันเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้น กระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรจึงมีโครงสร้างที่ชัดเจนและมีเป้าหมายชัดเจนในการพัฒนาให้เป็นหลักสูตรที่จะรองรับการจัดการศึกษาและพัฒนาคนให้ไปถึงเป้าหมายปลายทางของการจัดหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรด้วยเช่นกัน

ในส่วนของโรงเรียน SYI เมื่อหลักสูตรจัดการศึกษามาได้ระยะหนึ่ง คือเป็นระยะเวลากว่า 10 ปี ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในฐานะผู้ใช้หลักสูตร จึงต้องกลับมาทบทวนและร่วมคิดเพื่อพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ว่าจะมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอย่างไร ประกอบกับครั้งหนึ่งผู้เขียนได้ไปเสนองานวิจัยเป็นวิทยากรบรรยายในเรื่อง “Right to Education of Multicultural Countries for Unity in ASEAN Community” และท่าน Jao Khamleng Kheminda ซึ่งถือว่าเป็นศิษย์เก่าและมีส่วนขับเคลื่อน จึงได้เข้ามาพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการเสวนาในครั้งนั้น จึงเป็นที่มาของการเชิญมาร่วมพัฒนาหลักสูตรให้เป็นรูปแบบตามกรอบของหลักสูตรมากขึ้น ไม่ใช้การสอนตามหนังสือแบบเดิม แต่จะต้องมีกระบวนการ เป้าหมาย และการประเมินตามแบบของการจัดการศึกษาแบบใหม่ โดยสิ่งที่เห็นสอดคล้องกันคือการจัดการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ รวมทั้งจะเป็นกลไกหลักของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดความเท่าเทียมและมีศักดิ์ศรีในการที่จะพัฒนาคนในอาเซียนด้วยเช่นกัน ดังนั้น หลังจากที่ได้พบกับ จ้าวคำแลง (Ven. Jao Khamleng Kheminda), คำจารย์ (Kham Kyar) และมอนแก้ว (Morn Kyio) ในการประชุมกลุ่มย่อย และสนทนาแลกเปลี่ยนกับนักเรียนที่มีประสบการณ์การใช้หลักสูตรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ทำให้เห็นว่าภาษาเป็นช่องทางหนึ่ง ในการพัฒนาคน เพราะ

การพูดคุยกับนักเรียนเห็นว่านักเรียนมีประสิทธิผลเชิงประจักษ์ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดี การลงทุนในคนผ่านการศึกษา นับว่าเป็นการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งต่อไปความรู้เหล่านี้ที่อยู่ในคนจะเป็นกลไกการพัฒนาาร่วมกันได้อีกในอนาคต แต่ในเวลาเดียวกันหลักสูตรที่จะเกิดขึ้น เกิดขึ้นภายใต้แนวคิดของการพัฒนา แต่ด้วยข้อจำกัดของเวลา (Time) สถานที่ (Place) ทุน (Capital) และทีมในการทำงานร่วม (Team) ในอดีต แต่ก็ได้เริ่มต้นและดำเนินมาแล้ว ในปัจจุบันการทบทวนเพื่อพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นสิ่งจำเป็น ให้มีการพัฒนาหลักสูตร มีการวางแผน (Planning) ในความเป็นหลักสูตรว่ามีเป้าประสงค์อย่างไร ซึ่งจากการพูดคุยได้ข้อสรุปว่าความต้องการหรือเป้าประสงค์ของหลักสูตรคือการพัฒนาภาษาอังกฤษให้ได้ประสิทธิผล พัฒนาคนให้เป็นคนในศตวรรษที่ 21 ได้ เมื่อมีการวางแผนแล้ว ยังนำแผนไปพัฒนาด้วยการลงมือทำ (Doing) เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานที่ชัดเจน และนำแนวทางดังกล่าวไปเสริมสร้างให้เกิดประโยชน์ จากนั้นให้มีการตรวจสอบและประเมิน (Check) ประสิทธิภาพของหลักสูตรปรับปรุงและพัฒนาต่อ (Act) จนกลายเป็นหลักสูตรที่ใช้ได้จริงสอดคล้องกับช่วงเวลาและมีประสิทธิผลเชิงประจักษ์รองรับการพัฒนาคนได้อย่างแท้จริง ซึ่งนับว่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันจากผลของการพูดคุยและปรึกษาร่วมกันของผู้เขียนและทีมงานของโรงเรียน SYI

ภาพที่ 5 คู่มือ หนังสือและตำราที่ใช้การเรียนการสอน อาทิ Interchange 1-3, English Grammar, English Conversation ที่ SYI ใช้จัดการเรียนการสอนตลอดระยะเวลา 8 เดือนของหลักสูตร และตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ที่มา: ผู้เขียน, 27 ธันวาคม 2561: Online)

ความคาดหวังต่อหลักสูตรและทิศทางของโรงเรียน SYI

การจัดการศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาเยาวชน มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชน โดยมีพระภิกษุในพระพุทธศาสนา เจ้าอาวาสวัดยางบอน เป็นผู้ก่อตั้งและมีส่วนสำคัญขับเคลื่อนให้โรงเรียนและวัดมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่อบรมและพัฒนาเยาวชน และจัดการศึกษาตั้งแต่ ค.ศ.2001-2018 ในปัจจุบัน ที่จัดการศึกษาผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตลอดระยะเวลา 8 เดือน ที่เรียนภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมประเพณีไทใหญ่ การดำเนินชีวิต และพระพุทธศาสนา โดยในช่วงมาอยู่เรียนภาษาอังกฤษจะมีการจัดไหว้พระสวดมนต์นั่งสมาธิ ส่งเสริมวิถีพุทธให้กับเด็กที่มาเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพุทธวัฒนธรรมความหลากหลาย โดยสัมผัสกับพื้นที่จริง และประสบการณ์จริงในชุมชน สิ่งที่เกิดขึ้นและได้เป็นการฝึกการใช้ชีวิตร่วมกัน มีภาษาเป็นหลักในการส่งเสริม มีเป้าหมายในเรื่องอุดมการณ์ของความเป็นชาติพันธุ์ไทใหญ่ พระพุทธศาสนาเป็นเครื่องร้อยรัดร่วมกัน ซึ่งที่ผ่านมาจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนมากกว่า 18 ปี รองรับผู้เข้ารับการอบรมตลอดเวลาที่จัดการศึกษาว่า 1,090 คน (ตามตารางสถิตินักเรียน 3) ซึ่งหลักสูตรเป็นแบบมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้นำไปใช้เป็นความรู้จริงหรือนำไปใช้ได้ ซึ่งปณิธานของเจ้าอาวาสผู้ก่อตั้งโรงเรียนยุวพัฒน์ (SYI) ให้แนวคิดว่าคุณภาพสำคัญกว่าเกียรติบัตรหรืออื่นใด ซึ่งจากการประสานพูดคุยประชุมกับคณะครูที่เป็นผู้แทนเจ้าอาวาสในฐานะผู้บริหารให้ได้ภาพรวมคร่าวๆ ของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะได้นำเสนอแนวทางอันเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อไปสู่เป้าประสงค์หลักตามกรอบการพัฒนาหลักสูตรได้ ดังตารางที่ 3

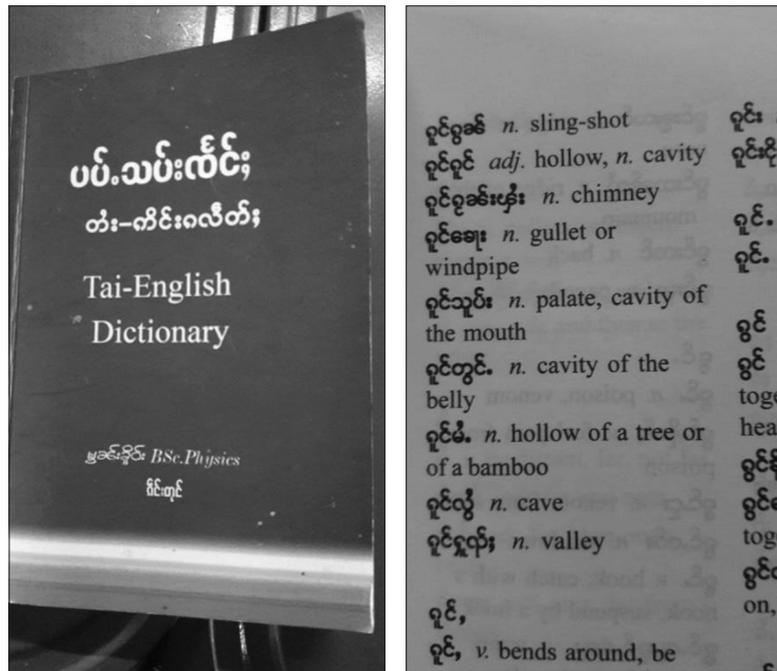
ตารางที่ 3 สถิติจำนวนนักเรียนของโรงเรียน SYI ระหว่าง ค.ศ.2001-2018

ปีการศึกษา	จำนวน/นักเรียน	ปีการศึกษา	จำนวน/นักเรียน
2001	26	2010	45
2002	53	2011	55
2003	48	2012	54
2004	33	2013	50
2005	30	2014	70
2006	58	2015	81
2007	37	2016	120
2008	31	2017	127
2009	40	2018	132

ที่มา: ข้อมูลสถิติโดย Kham Kyar (เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2561)

1. **พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ** อันหมายถึง ทั้งผู้บริหาร และคณะครูต้องการหลักสูตรที่มีความเที่ยงตรงในการจัดการศึกษา ซึ่งในอนาคตโรงเรียนจะมีจำนวนผู้เรียนมากขึ้น ด้วยเหตุผลว่าได้รับความนิยมและมีผู้จบการศึกษาจากโรงเรียน SYI สามารถไปสอบและเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่นๆ ได้ดังกรณีของ Ven. Jao Khamleng ซึ่งเป็นผลจากการจัดการศึกษา เพียงแต่ว่าหลักสูตรแบบเดิมเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะยึดตามหนังสือไม่ได้มีกระบวนการของหลักสูตรหรือกลไกในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบตามกรอบของหลักสูตรที่มีการวางแผน (Planning) ต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าประสงค์ของหลักสูตร มีการดำเนินการ (Doing) แต่เป็นการปฏิบัติการภายใต้หลักสูตรที่ถูกเขียนไว้เดิมแล้ว โดยเท่าที่สังเกตใช้หนังสือ Interchange เป็นกรอบในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนต้องรู้ตามกรอบของหนังสือที่เรียนนั้นด้วยเช่นกัน

2. **พัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิผล** กล่าวคือ เมื่อมาเรียนแล้วนักเรียนหรือผู้เรียนได้รับความรู้และนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตในองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือผลจากการเข้าเรียนย่อมเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียน การตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ จึงย่อมจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาหลักสูตร ทางผู้บริหารและครูจึงได้มีการนำเสนอเพื่อพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการที่มีการประเมินหลักสูตร (Check) ตรวจสอบเพื่อให้ได้องค์ความรู้ว่ามีข้อบกพร่องและมีแนวโน้มที่จะแก้ไขได้อย่างไร จากนั้นจึงดำเนินการ (Act) หรือประเมินผลจากการใช้หลักสูตรว่ามีประสิทธิผลอย่างไร แล้วจึงนำไปปรับปรุงพัฒนา และดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนและพัฒนาเยาวชนตามกรอบของการจัดการศึกษา จากที่ได้สัมผัสและพบกับบุคคลที่เป็นผลิตผลจากการจัดการศึกษา ทำให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็น Ven. Jao Khamleng Kheminda อายุ 30 ปี นิสิตที่เคยมาเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้เป็นเวลา 1 ปี และในปัจจุบันเป็นนักศึกษาปริญญาโทด้านการศึกษาที่มหาวิทยาลัย อัสสัมชัญในประเทศไทย Kham Kyar อายุ 32 ปี ผลิตผลจากการจัดการศึกษาที่โรงเรียนแห่งนี้ ปัจจุบันเป็นครูที่โรงเรียน SYI ที่สามารถเขียนตำราด้านการสอนภาษาอังกฤษ และเรียบเรียงพจนานุกรม ไต-อังกฤษ ให้เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียนได้ หรือ Morn Kyio อายุ 24 ปี หญิงสาวชาวไทใหญ่ที่เธอสามารถพูดจาฉะฉานคล่องแคล่วในหลายภาษาทั้งอังกฤษ ไทย ไตพม่า จีน เคยเรียนที่นี่ ปัจจุบันประกอบกิจการธุรกิจของครอบครัว จากการพบปะพูดคุย มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ซึ่งถือว่าเป็นตัวอย่างของการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลเชิงประจักษ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นสิ่งยืนยันในส่วนของประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเป็นการยืนยันสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการจัดการศึกษาที่นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง และย่อมเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในบริบทของคนไทใหญ่และชาติพันธุ์อื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

ภาพที่ 6 พจนานุกรม Tai-English Dictionary ที่เกิดจากความตั้งใจของครู Kham Kyar ที่ใช้เวลากว่า 8 ปี ในการรวบรวมจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียน SYI (ที่มา: ผู้เขียน, 27 ธันวาคม 2561)

3. การผสมผสานความรู้สู่ชีวิตจริง กล่าวคือ ผู้เรียนเมื่อมาเรียนและใช้ชีวิตในแบบของโรงเรียนกินนอน ในช่วงเวลา 8 เดือน มีการผสมผสานระหว่างความรู้ภาษาและความรู้ในเชิงวัฒนธรรม ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของความเป็นไทใหญ่ไว้จำนวนมาก อาทิ ด้านศาสนา ดังปรากฏในงานของ Ven. Sengpan Pannyawamsa (2007) เรื่อง “A Critical Study of the Vessantara-jataka and its Influence on Keng Tung Buddhism, Eastern Shan State, Burma” หรือในงานวิจัยของ Petcharat Lovichakorntikul (2017) ที่ศึกษาเรื่อง “Spiritual Development: The Practical Buddhism in Keng Tung” งานวิจัยของ Klemens Karlsson (2000) เรื่อง “Tai Khun Buddhism and Ethnic-Religious Identity และในงานวิจัย (2012) เรื่อง “Material Religion and Ethnic Identity: Buddhist Visual Culture and the Burmanization of the Eastern Shan State” รวมทั้งในงานวิจัยของ สืบศักดิ์ แสนยาเกียรติคุณ (2553) เรื่อง “งานศิลปะสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนาแบบเชียงตุง (Keng Tung Buddhist’s Arts and Architecture Style)” ในด้านวิถีชีวิต ปรากฏในงานวิจัยของ Ornsiri Panin (2018) เรื่อง “The Transformation of the Vernacular House Appearance: Case Study of the Tai-Kern Vernacular House in Keng Tung, Shan State, Myanmar” หรือผลงานวิจัยของ ประสงค์ แสงงาม และสุรสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ (2559) เรื่อง “พลวัตของสถาปัตยกรรมวัดไทเขิน เมือง

เชียงตุง รัฐฉาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในบริบทกระแสโลกาภิวัตน์” เป็นต้น นอกจากนี้ในด้านความเชื่อ ยังปรากฏในผลงานวิจัยของ James Haxton Telford (2011) เรื่อง “Burmese Animism or Animism in Keng Tung State, Burma” ผลงานวิจัยทั้งหมดเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับความเป็นเชียงตุง ไทใหญ่ และกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่มีผู้ศึกษาไว้ นัยหนึ่งเป็นความรู้ที่มีอยู่และถูกศึกษาไว้ นัยหนึ่งเป็นสิ่งที่คนเชียงตุงที่เป็นไทใหญ่ หรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ควรรู้ หรือพึงศึกษาในการจัดการศึกษาที่โรงเรียน SYI ความรู้เหล่านี้ถูกบูรณาการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ เป้าหมายเพื่อให้ได้ความรู้ทั้งในส่วนภาษาอันเป็นเป้าหมายหลัก แต่ในเวลาเดียวกันก็มีการผสมผสานเป็นความรู้ในวิถีทางวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นไทใหญ่ และที่สำคัญได้สำนึกถึงความเป็นเผ่าพันธุ์ร่วมกับชุมชนอื่นๆ ตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้เดิม และปรับตัวบนความหลากหลายของความแตกต่างได้

ดังนั้น ความคาดหวังที่จะพัฒนาหลักสูตรร่วมกันภายใต้บริบทที่เป็นอยู่จึงเกิดขึ้น ภายใต้การสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเป็นความคาดหวังในเป้าหมายเพื่อการพัฒนาให้เป็นไปได้ตามกรอบของหลักสูตรที่มีกลไกการพัฒนา มีเป้าประสงค์ ความคาดหวัง การวัดผลประเมินผล ทั้งในส่วนของประสิทธิผลที่ว่าด้วยการศึกษาให้จบ และประสิทธิภาพว่าด้วยเรื่องของการจบและเรียนรู้นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงตามกรอบของการดำเนินชีวิต ที่เรียกว่าการศึกษาเพื่อพัฒนาที่มีการพัฒนาทั้งคุณภาพชีวิต ที่เป็นส่วนของการเรียนรู้และดำเนินชีวิต และคุณภาพทางจิตปัญญาของการอยู่อาศัยที่ส่งต่อเป็นการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายและความแตกต่างกัน

ภาพที่ 7 จากข้อมูลในหนังสือรวบรวมแนวประวัติและพัฒนาการของโรงเรียนจะเห็นกิจกรรม นักเรียนแต่ละรุ่นที่จบการศึกษาไป พร้อมแนวทางของหลักสูตรที่สะท้อนให้เห็นการเรียนภาษาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนความเป็นชาติพันธุ์ ภาษาใดก็เป็นเป้าประสงค์ร่วมในการพัฒนาคนของโรงเรียน SYI (ภาพโดยผู้เขียน: 27 ธันวาคม 2561)

บทสรุปของการแลกเปลี่ยนเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

ในการสนทนาพูดคุยนั้นพบว่าสิ่งที่เป็นความคาดหวัง คือการพัฒนาหลักสูตรไปสู่แบบแผนแนวทางที่ชัดเจนผ่านกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ (Planning) มีการดำเนินการตามแผน (Doing) มีการตรวจประเมินใช้ระบบการประเมินต่อการเรียนการสอน (Check) แก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปสู่การดำเนินการตามผลจากการแก้ไข (Act) ทั้งหมดเป็นกรอบคิดกว้างๆ ในการพูดคุยและปรึกษาร่วมกัน รวมไปถึงแนวทางในการส่งเสริมภาษาให้เป็นกลไกหลักในการพัฒนาผู้เรียนในองค์กรวม ทั้งในส่วนทักษะทางภาษา (Language Skill) เพื่อใช้ในการศึกษาหาความรู้ เป็นทักษะตามกรอบของศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีความรู้ภาษาโลก รวมทั้งนำความรู้เหล่านี้ที่ได้ไปใช้ในฐานะที่เป็นทักษะของการใช้ชีวิตร่วมกับชุมชนและสังคมอื่นๆ ได้ ภายใต้ความแตกต่างหลากหลาย ภายใต้แนวคิดพหุวัฒนธรรม ที่จัดเป็นทักษะของชีวิต (Life Skill) ในฐานะที่มนุษย์คนหนึ่งจะพึงเรียนรู้และกระทำได้ ที่ไม่ได้จำกัดด้วยชาติพันธุ์ ภาษา และศาสนา ซึ่งแนวทางของหลักสูตรก็มองเห็นและวางเป้าประสงค์ว่าผู้เรียนในหลักสูตร SYI ก็จะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการที่จะปรับตัวและใช้ชีวิตในมิติของความจริงด้วย จากที่พูดคุยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน Venerable Zaw Ti Ka ผู้ก่อตั้งโรงเรียน และเป็นเจ้าอาวาส ผ่านคนรุ่นใหม่อันเป็นผลิตผลของ SYI ทั้ง Ven. Jao Kham Leng, Kham Kyar และ Morn Kyio ทั้งหมดมองเห็นทิศทางการศึกษา ที่ยังต้องปรับและพัฒนาต่อไป ให้มีหลักสูตรที่ชัดเจน มีการวัดการประเมินผล และมีการติดตามผลของผู้เรียนเชิงประจักษ์ เพื่อสะท้อนผลของหลักสูตรได้อย่างแท้จริง จากเดิมที่มีการเรียนตามหนังสือ ตามที่กำหนด มาเป็นการกำหนดแบบแผนของหลักสูตรให้มีแนวทางในการเรียนว่า เรียนเพื่ออะไร ใช้อะไรอย่างไร เด็กควรเรียนรู้ตัวเนื้อหา องค์ประกอบของเนื้อหา และองค์ประกอบอื่นๆ อย่างไร ทั้งจะต้องผสมผสานกับการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม การเรียนรู้อัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ซึ่งทั้งหมดในองค์กรวมดำเนินการอยู่แล้ว แต่ก็ต้องมีการพัฒนาปรับปรุง เพื่อเป็นการตรวจสอบประสิทธิผลในองค์กรวมด้วย ซึ่งก็จะได้พัฒนาร่วมกันต่อไปในส่วนของหลักสูตรอันเป็นผลจากการพูดคุย ดำเนินการ ประสาน และนำไปเป็นพัฒนา ซึ่งจะได้นำมาแบ่งปันเพื่อเป็นการเรียนรู้ร่วมกันต่อไป ในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรและนำไปใช้ต่อไป นับเป็นคุณูปการ จึงนำมาแบ่งปันเล่าเรื่องเบื้องต้นเพื่อประโยชน์ของการเรียนรู้ร่วมกัน และผลได้จากการพัฒนาหลักสูตรในอนาคตต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ Venerable Zaw Ti Ka ในฐานะผู้ก่อตั้งและบริหารโรงเรียน SYI ที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา แม้ในวันที่มาร่วมประชุมจะติดภารกิจเข้าร่วมงานสัมมนานานาชาติ แต่ก็ได้มอบหมายครูและศิษย์ที่เกี่ยวข้องประสานและ

ดำเนินการแทน ทั้งในส่วนของ Ven. Jao Khamleng Kheminda ศิษย์เก่าและกำลังศึกษาและเห็นความสำคัญว่าแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ควรเป็นช่องทางหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาและทำให้การศึกษาเป็นช่องทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ รวมทั้งการเชิญ การรับและส่งจากชายแดนแม่สายไปยังเชียงตุง และอำนวยความสะดวกแนะนำระหว่างที่เดินทางอยู่ในเชียงตุง ครู Kham Kyar ที่เป็นทั้งครู และเป็นผู้บริหาร ที่ได้จัดการให้คำแนะนำ รวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการร่วมกันพัฒนาหลักสูตร รวมทั้ง Morn Kyio หรือเรียกแทนตัวเองว่า MK (มอนแก้ว) ล้อกับชื่ออาหารสุกี้ชื่อดังของไทย พร้อมครอบครัว ทั้งพ่อ แม่ และพี่สาวที่ยินยอมให้ลูกสาวเป็นไกด์พาชม พาเที่ยว พาชมความหลากหลายของเมือง จนกระทั่งพบเห็นประสบการณ์ที่แปลกใหม่ในวิถีวัฒนธรรม เป็นความประทับใจและการเรียนรู้ตลอดการเดินทาง ทั้งในส่วนของสถานที่เพื่อการร่วมพัฒนาหลักสูตร และแหล่งวัฒนธรรมการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เช่น วัด โบราณสถาน และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของเชียงตุง ที่นอกเหนือจากการทำงานแล้วยังได้พักผ่อนสันตนาการด้วย นับเป็นความประทับใจอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

- กรวรรณ สังขกร และกาญจนา จีรัตน์. (2553). การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในกลุ่มแม่น้ำโขง. *รายงานการวิจัย*. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จาก http://www.sri.cmu.ac.th/~ctrd/uploads/files/file_20171212_1513060703.pdf
- ประสงค์ แสงงาม และสุรสวัสดิ์ ศุขสวัสดิ์. (2559). พลวัตของสถาปัตยกรรมวัดไทจีน เมืองเชียงตุง รัฐฉาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในบริบทกระแสโลกาภิวัตน์. *วารสารหน้าจั่วสถาปัตยกรรม พื้นถิ่น และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม*. ปีที่ 30 มกราคม - ธันวาคม 2559.
- ป๋ม เจีย และจุฑารัตน์ วิบูลย์ผล. (2557). “การนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา สำหรับวิทยาลัยการฝึกหัดครูระดับจังหวัดราชอาณาจักรกัมพูชา. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา OJED*, Vol.9, No.1, 2014: 488-501, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/34811/28884>
- ปวีณา ลีตระกูล และณัฐสุชน อินทรารุช. (2554). “บทบาทของการค้าชายแดนต่อการกระจายรายได้และความยากจนในจังหวัดเชียงราย. *วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์*. 29(3), กันยายน 2554: 1-35, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/TER/article/view/137436/102311>

- ณิชากร นิธิวุฒิปากย์ และคณะ. (2560). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้แบบ
โครงการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ใน
พระบรมราชูปถัมภ์*. ปีที่ 11(3) กันยายน - ธันวาคม 2560 หน้า 37-51. [https://www.
tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/view/108215/85617](https://www.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/view/108215/85617)
- สิริรัฐ สุกันธา (2559). “การบริหารจัดการการค้าชายแดนในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย.
วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 8(1) มกราคม -
มิถุนายน 2559: 221-244.
- สุณัฐวิทย์ น้อยโสภณา. (2557). “บทบาทของการค้าระหว่างประเทศผ่านชายแดนทางบกของ
ประเทศไทย”, *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 8(17), กันยายน - ธันวาคม 2557:
118-126.
- สีปศักดิ์ แสนยาเกียรติคุณ. (2553). งานศิลปะสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนาแบบเชียงตุง. *วารสาร
วิจิตรศิลป์ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 2(1), มกราคม - มิถุนายน 2553,
จาก [https://www.tci-thaijo.org/index.php/fineartsJournal/article/view/
77686/62305](https://www.tci-thaijo.org/index.php/fineartsJournal/article/view/77686/62305)
- ศุภณิจ กุลศิริ และคณะ. (2553) “การประเมินผลการใช้หลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. *วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษย-
ศาสตร์และสังคมศาสตร์*. ปีที่ 2 ฉบับพิเศษที่ 1 มกราคม 2553: 191-200, จาก [https://
www.tci-thaijo.org/index.php/swurd/ article/view/32917/28017](https://www.tci-thaijo.org/index.php/swurd/article/view/32917/28017)
- อรศิริ ปาณินท์. (2561). The Transformation of the Vernacular House Appearance: Case
Study of the Tai-Kern Vernacular House in Keng-Tung, Shan State,
Myanmar. *Vernacular Architecture and Cultural Environment*. Vol 33 (2018):
มกราคม - ธันวาคม 2561.
- James Haxton Telford. (2018). *Burmese Animism or Animism in Kengtung State,
BURMA*. Thesis for degree of Ph.D. [https://www.era.lib.ed.ac.uk/bitstream/
handle/1842/10127/0074154c.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.era.lib.ed.ac.uk/bitstream/handle/1842/10127/0074154c.pdf?sequence=1&isAllowed=y)
- Klemens Karlsson. (2012). *Material Religion and Ethnic Identity: Buddhist Visual
Culture and the Burmanization of the Eastern Shan State*. In book: *The Spirit
of things: Materiality and Religious Diversity in Southeast Asia*. Cornell
University Press. Editors Julius Bautista. pp 61-77.

- Klemens Karlsson. (2018). *Tai Khun Buddhism and Ethnic-Religious Identity*. Retrieved on 29 December 2018. Online: <https://core.ac.uk/download/pdf/2788389.pdf>.
- Petcharat Lovichakorntikul. (2017). Spiritual Development: The Practical Buddhism in Kengtung. *Journal of International Buddhist Studies-JIBS*. 8(1), June 2017: 127-138.
- Ven. Sengpan Pannyawamsa. (2007). *A critical study of the vessantara-jataka and its influence on kengtung Buddhism, eastern Shan state, Burma (with English Translation)*. PhD Thesis, University of Kelaniya. <http://repository.kln.ac.lk/handle/123456789/12474>

Interview

Sao Khun Zawm Fah, Founder of SYI, Keng Tung, Myanmar.

Venerable Zaw Ti Ka, Abbot and Principle of SYI, Keng Tung, Myanmar.

Venerable Jao Khamleng Kheminda. Graduated student from SYI, Keng Tung, Myanmar, Interview 27-28 December 2019.

Kham Kyar. Teacher from SYI, Keng Tung, Myanmar, Interview 28 December 2019.

Morn Kyio. Graduated student from SYI, Keng Tung, Myanmar, Interview 28 December 2019.